

Republika Srbsko

MINISTERSTVO OSVETY, VEDY A TECHNOLOGICKÉHO ROZVOJA
ÚSTAV PRE HODNOTENIE KVALITY VZDELÁVANIA A VÝCHOVY
VOJVODINSKÝ PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

TEST

SLOVENSKÝ JAZYK

školský rok 2015/2016

POKYNY

- Test obsahuje **20** úloh, ktoré treba vyriešiť za **120** minút.
- Každú úlohu pozorne prečítaj, porozmýšľaj o tom, čo sa v úlohe žiada, a o spôsobe, ako ju vyriešiš (zakrúžkovať, pospájať, podčiarknuť, dopísať a iné).
- Píš čitateľne a dbaj, aby tvoje odpovede boli zrozumiteľné, ale aj gramaticky a pravopisne správne.
- Pri riešení úloh, v ktorých sa od teba žiada, aby si niečo dopísal, vždy používaj úplné názvy; skratky sa nedovoľujú (napríklad treba napísať podstatné meno, a nie p. m. alebo pod. m., napísať lokál, a nie lok. a podobne).
- Vyplň test **chemickou ceruzou** (počas práce môžeš používať grafitovú ceruzku a gumičku).
- Odpovede napísané chemickou ceruzou sa nesmú prečiarkovať alebo opravovať.
- Do štvorčeka, ktorý sa nachádza na pravej strane úloh, nič nepíš. Je to priestor, kde majú učitelia, ktorí opravujú testy, napísať počet bodov. Nič nepíš ani na tejto a poslednej strane.
- Ak s prácou skončíš skôr, odovzdaj test a potichu vyjdi, aby si ostatných žiakov nevyrušoval.

Želáme ti veľa úspechov v práci!

* Тестове, као ни делове тестова, није дозвољено умножавати нити јавно објављивати без претходне сагласности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

1. Pozorne prečítaj nasledujúci úryvok a všimni si, v ktorej časti dňa sa odohráva dej.

Drobnými a presnými pohybmi pokračovala žena vo svojej práci. Umyla riad, poutierala stôl zamietla hlinenú podlahu. Potom, keď všetko bolo hotové, zdvihla ruky nad hlavu a naprávala si vlasy v zátylí. Zohla sa nad ohnisko a pokúšala sa rozduchať oheň. Náhle vyskočil z pahreby úzky plamienok, olizol triesku, roztancoval sa a temer zavýskal plachou radosťou zo života. Súčasne s večerným šerom vnikal sem cez otvorené dvere i večerný chlad a všetky večerné zvuky v pravidelnom a plynulom slede.

Dobroslav Chrobák: *Drak sa vracia*

Doplň vetu.

Žena umývala riad a upratovala _____ .

2. Pozorne prečítaj *Poznámky o autoroch*, ktoré sa uvádzajú v Antológii slovenskej poézie 20. storočia autora Vítazoslava Hronca.

JULO ZBOROVJAN narodil sa 14. januára 1921 v Michaľanoch, zomrel 20. októbra 1974 v Košiciach.

Knižky básní: *Serpentína* (1937), *Hviezdy sa blížia* (1941), *Lúbobstne krutá* (1944), *Bludička moja pieseň* (1946), *Momentky* (1968), *Za žiarou slova* (1970), *Medúza* (1971), *Do dlane dýchni* (1972), *Tatranská elégia* (1974), *[Rozlúčka] Lúčim sa s vami, pozostalí* (1974), *Prehovor, srdce* (1977), *Odkliata panna a iné* (1981).

PAĽO BOHUŠ (vlastným menom Pavel Sabo) narodil sa 24. apríla 1921 v Báčskom Petrovci v Juhoslávii.

Knižky básní: *Život a brázdy* (1943), *Predsa koľaj* (1971), *Hviezdne proso* (1972), *Časom dôjdeme* (1974), *Život vopred doživotný* (*Život unapred doživotan*, 1977, napísaná po srbochorvátsky), *Sonáty pre sólo mlčanie a gajdy* (1978), *Konopa* (1981), *Na doživotie živi* (1981), *Listovanie v morušových listoch* (1985).

Píše aj prózu a eseje.

IVAN KUPEC narodil sa 21. októbra 1922 v Hlohovci.

Knižky básní: *Podľa hviezd meniť masky* (1940), *Nížinami výšinami* (1955), *Mušľa* (1961), *Mahonai* (1964), *Vyzliekanie z hnevov* (1965), *Zatmenie ženy* (1966, 1966, 1968), *Verše lásky* (1966), *Hodina s anjelom* (1968), *Nové premeny* (1982).

Prekladá z nemčiny.

Podľa údajov z textu doplň vetu.

V roku 1981 básnik Paľo Bohuš uverejnil tieto básnické zbierky:

_____ .

3. Pozorne prečítaj text prebratý z knihy *Madame Curie* autorky Evy Curie, dcéry slávnej vedkyne Márie Curie.

Úvod

V živote Márie Curie je toľko veľkých čít, že by sa žiadalo rozprávať jej príbeh ako legendu.

Je ženou, patrí k potlačovanému národu, je chudobná, je krásna.

Mocný vnútorný hlas ju prinúti opustiť otčinu, Poľsko, a ísť študovať do Paríža, kde prežíva roky samoty a námahy.

Stretá sa s človekom, ktorý je práve taký geniálny ako ona. Vydá sa zaňho. Sú zriedkavo šťastní.

Najúpornejším a najsuchopárnejším úsilím objavia Mária a Peter Curieovci čarovnú látku, rádium. Z ich objavu nielenže vzniká nová veda a nová filozofia: on aj prináša ľuďom prostriedok na liečenie strašnej choroby.

Ktorá informácia vyplýva z ukážky?

- a) Mária opustila svoju otčinu, lebo tam prežila ťažké roky samoty a nešťastia.
- b) Mária odchádza študovať do Paríža s nádejou, že sa jej podarí objaviť rádium.
- c) Mária a Peter Curieovci vynaložili veľké úsilie na objav, z ktorého vznikla nová veda.
- d) Svojho budúceho manžela Mária stretla na Sorbonne, kde študovala fyziku a chémiu.

4. Pozorne prečítaj uvedené vety. Zakrúžkuj písmeno pred tou vetou, v ktorej sú všetky slová zoradené podľa abecedy.

- a) Zuzana je najmladšia v rodine.
- b) Elena a Anna sú dvojčatá.
- c) Anna bola celá čierna od sadze.
- d) Viera a Milina rady plávajú.

5. Napíš písmeno **N** za vetami, ktoré možno použiť iba pri neformálnom vyjadrovaní v súkromnom styku, a písmeno **F** za vetami, ktoré môžeme použiť pri formálnom vyjadrovaní.

- a) Aké zaujímavosti sú v blízkom okolí? _____
- b) Počuj, chlapčisko, nešibe ti náhodou? _____
- c) Hej, chlupáč, čo je to dnes s tebou? _____
- d) Ktoré krajiny sú v Európskej únii? _____

6. Doplň vo vetách chýbajúce *i/í* alebo *y/ý*.

- a) So Zuzkin__mi znám__mi sa rád rozprávam.
- b) Dedina spala, iba čo kohút__ kik__ríkali.
- c) Mám rád čierny chlieb s prav__m včel__m medom.
- d) Rád si čítam z naš__ch ľudov__ch rozprávok.

7. Pozorne prečítaj vety. Za vetou, v ktorej je podčiarknuté osobné zámeno, napíš písmeno **O** a za tou, v ktorej je podčiarknuté prívlastňovacie zámeno, napíš písmeno **P**.

- a) Môj dobrodružný deň pokračoval aj cestou domov. _____
- b) V škole ste ma takto ticho ešte nikdy neprivítali. _____
- c) Ani som netušila, že je to len jeho jednoduchová maska. _____

8. Pozorne prečítaj vety.

1. Včera nám Anna kúpila cestovné lístky.
2. Spolužiakovi ukradli mobilný telefón.
3. Môj bratranec má nové telefónne číslo.

Zakrúžkuj písmeno pred správnym tvrdením.

- a) Všetky tri vety sú jednoduché.
- b) Všetky tri vety sú súvetia.

9. Zakrúžkuj písmeno pred antonymom (opozitom) k slovu veľa.

- a) hodne
- b) mnoho
- c) dosť
- d) málo

10. Doplň do viet príslovky podľa daných pokynov v zátvorke.

a) Na ceste mnohí vodiči robia chyby, preto ísť (pomaly – 2. stupeň) _____ nie je na škodu.

b) Balón, ktorý vyletel (vysoko – 3. stupeň) _____ , patril Maríne.

11. 1. Odvodzovaním z podstatného mena zem utvor prídavné meno pomocou predpony *pod-* a prípony *-ný*.

2. Z prídavných mien utvor slovesá a napíš ich na čiary (v neurčitku).

a) bledý _____

b) chudý _____

12. Pozorne prečítaj uvedené vety a zakrúžkuj písmeno pred pranostikou.

a) Kto včas ráno vstáva, plné truhly máva.

b) Ak v noci na Silvestra prší a ráno slnce svieti, úroda bude zlá.

c) Lepšia ráno hodina, ako večer tri.

d) Ráno je múdrejšie od večera.

13. Z daných podstatných mien v zátvorkách utvor prídavné mená. (Pozor na pravopis!)

a) (Petrovec) divadlo – _____ divadlo

b) (Mírka) klobúk – _____ klobúk

c) (Veľká noc) sviatok – _____ sviatok

d) (Martin) rodičia – _____ rodičia

14. Pozorne prečítaj vety. Všimni si vyznačené slová. Zakrúžkuj písmená pred vetami, v ktorých sú vyznačené častice.

a) Jasne som videl celý zápas.

b) Jasné, na chvíľku to zabudnem.

c) Skutočne, je to dobrá správa.

d) To sa vtedy skutočne stalo?

15. Zakrúžkuj správne slovo pod vetou.

Poviedka Stana Dusíka *Hrdlička na slepej kolaji* a báseň Ivana Krasku *Otcova roľa* patria do ľudovej slovesnosti.

ÁNO

NIE

16. Pozorne prečítaj nasledujúci text a zakrúžkuj správnu odpoveď.

To, že každý človek má kdesi svojho dvojníka, sa Ajka dozvedela iba dnes ráno od tety Zity. O tučnej tete Zite so strapatými čiernymi vlasmi Ajkina mama so smiechom hovorí, že je dobrá čarodejnica. Ale Ajka má veľmi rada tetu Zitu, aj keď je stará a čudne páchne po všelijakých voňavých olejčekoch, ktoré si sama vyrába z rastliniek. A aj teta Zita miluje Ajku. Raz, keď bola Ajka celkom maličká, povedala tete Zite:

– Teta Zita, ja ťa mám tak rada, že ťa z tohto sveta ani nepustím!

Jana Bodnárová: *Dievčatko z veže*

Hlavná postava tohto úryvku je:

a) mama

b) otec

c) Ajka

d) čarodejnica

17. Pozorne prečítaj uvedené verše, všimni si slová, ktoré sa rýmujú, a urč druh rýmu.

1.

Láska je strašne bohatá, láska, tá všetko slúbi,
no ten, čo ľúbil, sklamal sa a ten, čo sklamal, ľúbi.
Prach dlhých, smutných dní na staré lístie padá,
poznala príliš neskoro, ako ho mala rada.

Miroslav Válek: *Jesenná láska*

2.

Už dvíha hlavu prvá snežienka
z ľadovej zemskej kôry.
Zatúlala sa biela panenka
do zasneženej hory.

Milan Rúfus: *Modlitba za snežienku*

Zakrúžkuj písmeno pred správnu odpoveďou.

- a) V prvej ukážke je striedavý rým a schéma rýmu je *abab*.
- b) V druhej ukážke je združený rým a schéma rýmu je *aabb*.
- c) Aj v prvej, aj v druhej ukážke je združený rým a schéma rýmu je *abab*.
- d) V druhej ukážke je striedavý rým a schéma rýmu je *abab*.

18. Pozorne prečítaj uvedené texty.

1.

Známe zrúcaniny hradu Devín, ležiace na skalnom brale nad sútokom Moravy a Dunaja, patria k významným pamätníkom slovenskej minulosti. Mimoriadne významná strategická poloha, známa už Keltom a Rimanom, bola príčinou aj k založeniu mohutného slovanského hradiska na hradnom návrší...

Juraj Chovan: *Devín*

2.

A keď sa ranné slnce usmialo na devínsky hrad, hradná pani zavolala k sebe najvernejšieho sluha a nakrátko mu oznámila, že prv než slnce vyhupne spoza hôr, vydá sa za svojím mužom na ďalekú cestu do tureckého zajateckého tábora.

Ludovít Janota: *Devín*

Zakrúžkuj písmená pred správnymi odpoveďami. Kam zaraďujeme tieto texty?

- a) Druhý text zaraďujeme do umeleckej literatúry.
- b) Oba texty zaraďujeme do umeleckej literatúry.
- c) Prvý text zaraďujeme do náučnej (neumeleckej) literatúry.
- d) Oba texty zaraďujeme do náučnej literatúry.

19. A. Pozorne prečítaj text a zakrúžkuj písmeno pred odpoveďou, ktorá vyplýva z textu.

Myslený a nahlas nevysslovený prehovor postavy je najúčinnnejším prostriedkom na bezprostredné zobrazenie vnútorného sveta postáv, ich myšlienok, pohnútok, názorov. Najčastejšie sa vyjadruje polopriamou rečou alebo nevlastnou priamou rečou.

- a) diskusia b) dialóg c) debata d) vnútorný monológ

B. Zakrúžkuj písmeno pred textom, ktorý obsahuje dialóg:

a)

Keď som o tom povedal mame, smiala sa:

– To vieš, naša záhrada je rozprávková! Stvorená pre malé deti a staré babky. Tým dovolím dotknúť sa všetkého v nej! Ale chalanom nie. Už si zabudol, ako si s Mišom pitval mŕtvu žabu, ktorú ste našli pod pivóniami?

– Ale veď to on bol zvedavý, čo v tej žabe je a na akom princípe funguje!

– A ty si zvedavo asistoval aj pri pitve, len nevrav!

Jana Bodnárová: *Objavy v záhrade*

b)

Ako ma prenasleduje jej obraz! Či bdiem, či snívam, mám ho plnú dušu! Tu keď zatvorím oči, tu v mojom čele, kde sa sústreďuje vnútorná schopnosť vidieť, tu sú jej čierne oči. Tu!

Neviem si to vyjadriť, keď zavriem oči, sú tu: ako more, ako priepasť ležia predo mnou, spočívajú vo mne, zaplavujú zmysly môjho čela.

Johann Wolfgang Goethe: *Utrpenie mladého Werthera*

20. Pozorne prečítaj úryvky a na čiaru po texte napíš, o aký literárny druh ide.

a)

– Jožo! – Skríkol som, bežal k otcovi a zase späť. – Otec! Jožko!

Nevšimol si nás, len na nové volanie zdvihol mokrú hlavu, neprítomne sa pozrel a zachrípnuto opakoval:

– Tu to bolo. Ja viem. Tu to bolo, videl som. Len rýchlo, rýchlo! Tu ju nájdeme.

Klára Jarunková: *Brat mlčanlivého Vlka*

b)

Miško: To, či keby ťa tak prišiel nejaký pýtať...

Anička (*s plačom do reči*): Čo by som ti vari srdce vyložila!

Miško: Nie, toho nežiadam. Len to mi ešte povedz, či keby ťa tak i rodina tisla...

Anička: Nikto, ani vlastná mať! (*Založí si dlaň na ústa.*)

Jozef Gregor Tajovský: *Ženský zákon*

c)

Vy kráľovské sestry na nebeskom poli,
v ktorej z vás bydlilo si duša moja zvolí,
keď raz z týchto nízkych zakvitnutých hájov
ona preletí ta do nadzemských krajov?

Andrej Sládkovič: *Hviezdy*

Výsledky testu

Poznámka: ŽIACI NEVYPLŇAJÚ túto stranu!

Úhrnný počet bodov

(od 0 do 20)

		,	
--	--	---	--

Komisia:

1. _____

2. _____

3. _____

Kontrolór:

4. _____

Počet bodov z každej úlohy

Por. č. úlohy	Nevyplnené	0 bodov	0,5 bodu	1 bod
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Napiš ✕ na zodpovedajúce miesto.

Škola	
Sídlo	
Priezvisko a meno žiaka	